

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre --- 8 korona
Félévre --- 4 "
Negyedévre --- 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Joachim József †

Berlinből érkezik az a szomorú hír, hogy a napok óta haldokló Joachim mester, a hegedű egyik legnagyobb művésze, a múlt héten meghalt. Bennünket, magyarokat közvetlen közelségből érint a veszteség, amely Joachim halálával az egész művészvilágot érte, mert a négy hur világhírű virtuóza magyar ember volt. A mosonmegyei Köpcsényben született 1831 július 15-én. Szülei a harmincas évek elején költöztek Budapestre és a kis Joachim első zenei kiképzését Ellinger Gusztávtól nyerte, aki a szülők figyelmét már akkor felhívta gyermekük feltűnő muzikális talentumára.

Több hangversenyben mutatkozott be a kis fiúcska s mint a világ első csodagyermeké, tíz éves korában Bécsbe került. Itt Böhm tanította tovább és 1843-ban már mint csaknem teljesen befejezett művész lépett fel Lipcsében a híres Gewandhaus-hangversenyek egyikén. Sikere oly nagy volt, hogy ennek hatása alatt Lipcsébe költözött s itt Dávid Nándor és Hauptmann Mór voltak a mesterei. Ugyancsak itt találkozott először Mendelssohn-Bartholdyval, aki 1845-ben a fiatal művészt magával vitte Londonba. Itt egy hang-

versenyben Beethoven hegedűversenyével aratott rengeteg tapsot, a következő esztendőben pedig mint zeneszerző egy Adengio és egy Rondó komponálásával vívta ki a zenei világ teljes elismerését. A zeneszerzés terén legnagyobb alkotása egy magyarstílusú hegedűverseny, amely valósággal egyedül áll a szépség és technika szempontjából az egész hegedűirodalomban.

1850-ben Liszt Ferenc Weimarba hívja, 1854-ben pedig a hannoverai udvari zenekar hangversenymestere lesz. Itt érte el fejlődésének legmagasabb fokát. Évente több hónapot töltött hangversenyköruton és utazásai közben, a hatvanas évek elején meglátogatta hazáját is. 1863-ban nőül vette Weiss Amáliát, a hannoverai udvari opera primadonnáját, akivel hat évvel később Berlinbe költözött. A császár az udvari tanár címet adományozta neki, majd kinevezte a császári zeneakadémia igazgatójává. Itt működött azután késő vénségéig, míg végre néhány

évvel ezelőtt nyugalomba vonult. Az említett magyar zeneművész a világ legelső mesterei közé küzdötte fel magát, becsületet és tisztességet szerezve mindenhol a magyar névnek.

Joachim József †

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Stein Lajost dr.-t, Országgh Lajost és Ujváry Gézát, főtitkárukat Iwánkovich Bélát, titkárukat Szentkirályi Edét választotta meg.

Baranyay Géza elnök üdvözölte ezután a földművelésügyi miniszternek a kongresszuson megjelent képviselőjét, Kazy József miniszteri tanácsost, aki pedig a miniszter nevében üdvözölte a kongresszust, sikert kívánva annak működéséhez. Baranyay Géza elnök megnyitó beszédét mondott, azután válaszolt a magyar méhészet múltját és a jövőt, amely előtt áll most, amidőn az egyesület a reorganizáción túlesvén, a magyar méznek a külföldön is elismerést szerzett. Köszönetet mondott a pécsi kiállítás rendezőségének, főként Zsolnay Miklósnak és Pécs város közönségének a szíves vendéglátásért. Zsolnay Miklós örömmel üdvözli a magyar méhészetet Pécs falai között.

Majd Iwánkovich Béla főtitkár olvasta fel Darányi miniszternek a kongresszushoz intézett levelét.

Majd felolvasták Zichy Aladár grófnak a kongresszus elnökéhez intézett alábbi táviratát:

„Kérem a nagyságos elnök urat, szíveskedjék az egybegyűlt országos méhészeti kongresszusnak szíves üdvözlőlevelét tolmácsolni. Őszintén sajnálom, hogy családi okok megakadályozták, hogy a kongresszuson résztvehessek. Kívánom, hogy ezen összejevetelük a hazai méhészetnek hasznos legyen és a békés törekvésen és munkán Isten bőséges áldása legyen. Zichy Aladár gróf.

A kongresszus Zichy Aladár grófhhoz is meglehetősen táviratot intézett s azután áttértek a napirendre.

Nagy János kolozsvári vándortanár tartott érdekes előadást a nagy- és kiskaptárak előnyei és hátrányairól. Ily irányú gyakorlati tapasztalataikról számoltak be Csepy Pál csallóközi plébános, Valló János, Lakatos Károly, Szmrtnik János, Kovács Antal országos méhészeti felügyelők is. A kongresszus e tárgyban álláspontra nem foglalt azon szempontból, mert a kétfajta kaptár előnye és hátránya hazánk különböző vidékének éghajlati viszonyai szerint képezheti elbírálás tárgyát.

Öt percnyi szünet után Valló János tartott figyelemreméltó előadást az újabb időben divatosá vált Kuhnmüller-féle fészekbővítési eljárásról. Majd Oroszy Jenő nógrádverőcei ev. ref. lelkész előadása következett a méz használatáról a háztartásban s a mindennapi táplálkozásban s érdekes adatokat sorolt fel a mézről mint gyógyszerrel. A kongresszus tagjai figyelmét a tudományos alpra fektetett érdekes és vonzó előadásban beterveztett értekezés mindvégig lekötötte. Utána Csepy Pál tette szóvá azt, hogy a mézelő fáknek a közterek és közutak mentén való terjesztése volna kívánatos akként, mint azt miniszteri rendelkezés teszi kötelezővé a szederfára nézve. Szilassy Zoltán az indítványt elfo-

gadja s igéri, hogy ez irányban az országos egyesület meg fogja tenni kötelességét: szerinte a kormány elrendelheti azt, hogy a községi faiskolákba a mézelő fák csemetéinek tenyésztése is kötelező legyen s ingyen osztassanak ki éppúgy, mint a szederfa. Erdős Lajos, Bacskay Sámuel és dr. Veres Menyhért felszólalásai után a kongresszus elfogadta Csepy és Szilassy indítványait.

Délben társasbédre gyűltek össze a kongresszusi tagok. Az ebédnél felszólt Oroszy Jenő s a méhésztársak nevében hálás köszönetet mond Darányi miniszternek a méhészeti kongresszus és kiállítás hathatós erkölcsi és anyagi támogatásáért. Üdvözli Szilassy Zoltán alelnököt, akinek sikerült az egyesületet rövid idő alatt konszolidálni, dacára az egyesület régi vezetősege alattomos gáncsoskodásainak. Szilassy Zoltán elhárítja magáról a neki tulajdonított elismerést, amit tett, kötelességérzetből tette magyar méhésztársai boldogulásáért. Másnap szintén előadásokat tartottak kiváló méhészek.

A kolozsvári Mátyás-szobor veszedelme.

— Robbanás a javítási munkálatoknál. —

A kolozsvári Mátyás-szobor, mely egyike Magyarországnak leghatalmasabb és legszebb szoborműveinek, Fadrusz János híres alkotása, minap komoly veszedelemben forgott. A szobron tudvalevőleg javítási munkálatokat végeznek jelenleg, s e közben a felolvasztott ólom felrobbant. Véletlen szerencse, hogy a robbanás iránya a föld felé haladt, mert ellenkező esetben óriási rombolást vitt volna végbe a szobron.

A városzerte nagy ijedelmet keltett eset részletei a következők:

Mint tudvalevő, mintegy másfél évvel ezelőtt a kolozsvári Mátyás-szobor lovának lábain repedések támadtak. A városi tanács a szobrot megvizsgáltatta egy szakértőkből álló bizottsággal, amely konstátálta, hogy a ló lábait az öntés alkalmával vizes vattával töltötték ki. A vizes vatta később a tömör bronzot is megrepesztette, sőt a szobor szilárd vasszerkezetét is több helyütt megrongálta, néhány csavar is kiesett a szobor egyes részeiből s az a veszély fenyegetett, hogy az egész szobor összedől. A szakértő bizottság ezért azt ajánlotta, hogy a vattát ki kell szedni a ló lábából s ólmot tenni a helyébe. A javítási munkálatok végzésével Róna József szobrászt bízták meg, aki Füzéri Aladár szerelővel már hetekkel előbb Kolozsvárra érkezett.

Füzéri már napok óta dolgozott a javítási munkálatokon. Mintegy három métermázsza ólom izzott az üst-

Terményeinket értékesítsük

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kötetlünkben működő Dél-magyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonczy-tér 8.

ben, mikor a szerelő az üst mellett levő vasdarabhal-mazból tett az olvadó anyaghoz egy darabot.

Alig tette azonban az üstbe a vasdarabot, óriási dörrenés reszkettette meg a levegőt s a három méter-mázsa ólom az üsttel együtt a levegőbe repült. Az irtózatosszerű robbanás sűrű füstfelhőt vont a szobor köré s Füzéri szerelő, aki a robbanás előtti percben szerencséjére néhány lépésnyire eltávozott az olvasztó üsttől, a nagy légnyomástól szinte kábultan állott. Csak mikor a füst szétoszlott, látta, hogy a fölrobbant ólom a szobor talapzatára csapódott le s azt mint valami szürkés máz fogta be. Az ólom különösen a lónak hasára és lábaira csapódott le s a szobor olyan benyomást kelt, mintha ólomba volna burkolva. Ezenkívül a szobornak nem esett baja, mert a robbanás ereje, szerencsére, lefelé hatolt.

A robbanást, Füzéri szerelő szerint, a fölolvasztásra szolgáló ólomdarabban levő dinamit okozta. Hogy a dinamit véletlenségből vagy készakarva került-e az ólomdarabba, a vizsgálat fogja megállapítani. Az olvasztásra való ólom különben Róna József budapesti műhelyéből való.

Ferdinánd fejedelem huszéves jubileuma.

Szófiában most ünneplik Ferdinánd bolgár fejedelem uralkodásának huszéves évfordulóját. Az ünnepeket a jubileum napján, Tirnovóban, a koronázási városban akarták megtartani, de járvány miatt kénytelenek voltak elhalasztani. A fejedelem, — mint Szófiából jelentik — most egy manifesztumot bocsát ki, melyben többek között hírül adja, hogy a saját vagyonából négy millió frankot adományoz egy tüdőbetegek részére létesítendő szanatóriumra. A fejedelemnek egy 664 nyolcadoldal terjedelmű könyvet nyújtanak át, amely a különböző minisztériumoknak huszéves tevékenységéről szól.

A király Ferdinánd fejedelemhez jubileuma alkalmából a következő táviratot intézte:

„A mai, Bulgária történetében olyan nevezetes napon, amidőn királyi Felsőged meglepéssel tekinthet vissza országának békés fejlődésben olyan gazdag legutóbbi husz esztendejére, fogadja úgy személyére, mint országának további fejlődésére nézve szívből jövő szerencsekívánságaimat.“

Ferenc József.

Az ünnepnek teljesen katonai jellege volt és a program szerint reggel fél hat órakor harmincegy ágyulövessel kezdődött. Hét órakor ünnepi istentiszteletet tartottak a szófiai tábor sátorkápolnijában s az istentiszteleten résztvett a fejedelem, a fejedelem családja, a diplomáciai kar, a miniszterek, a főpapok, a tábornokok és nagyszámú meghívott vendégsereg. Az istentisztelet után a csapatok elvonultak a fejedelem előtt. A katonai parádé előtt a fejedelem átvette a hadügy-minisztertől a katonai érdemkeresztet és meghatottan köszönte meg azt.

Fogyasztó-szövetkezetek szervezése.

A fogyasztó-szövetkezetek terén nálunk egyáltalán jóval később indult meg az alapítási tevékenység, mint a hitelszövetkezetek terén. Még legkorábban a bányák és gyárak alkalmazottai körében honosodtak meg. A földműves lakosság körében csak a legutolsó években szaporodtak el a fogyasztó-szövetkezetek, a mióta tudniillik a Magyar Gazdaszövetség 1898-ban megalapította a „Hangya“ fogyasztó- és értékesítő-szövetkezetet, melynek feladata fogyasztó- és értékesítő-szövetkezeteket alapítani és a hozzá csatlakozott helyi szövetkezeteket áruval ellátni. Erre az alapításra az a tapasztalat indította a Magyar Gazdaszövetséget, hogy a helyi fogyasztó-szövetkezetek azért nem boldogulnak, mivel vezetőik kereskedelmi ismeretek nélkül szűkölködnek, magukra hagyva nem tudják tapasztalataikat egymással kicserélni, egymás dolgán okulni, hanem szükségük van központi vezetésre, hogy azt az erőt, amit a társulás ad az egyes embereknek, midőn szövetkezetbe állnak, megkapják a helyi szövetkezetek azzal, hogy egy nagyobb kötelékbe egyesülnek.

A „Hangya“ az egész országban propagálja fogyasztó-szövetkezetek alakítását. A főbb elvek, melyeket a helyi szövetkezeteknél érvényesíteni törekszik, a következők:

1. Ha a szövetkezet csekély heti befizetésekből gyűjti alaptőkéjét, működését mindaddig nem kezdheti meg, míg a berendezéshez és az áru-készlet egy bizonyos részéhez szükséges tőkéje nincs együtt.
2. A szövetkezetek ne hitelezzenek, csak készpénzért adják az árukat.
3. Amit a „Hangya“ egyenlő áron vagy olcsóbban képes szállítani, azt a szövetkezetek alapszabályaik értelmében tőle tartoznak vásárolni.
4. A szövetkezetek a „Hangya“ ellenőrzésének vannak alávetve.
5. A szövetkezetek vezetéseért az igazgatósági tagok rendszerint nem kapnak díjazást.
6. A szövetkezetek az évi haszonból csak 4—5% osztalékot adhatnak a teljesen befizetett üzletrészekre, a haszon többi része mindaddig a tartalékalapba megy, míg a szövetkezet minden adóssága ki nincs fizetve, azután a hasznot a tagok közt vásárlásaik arányában föl lehet osztani.
7. A tartalékalapból a szövetkezetek tagjaik gazdálkodását és művelődését más eszközökkel is előmozdítják. Számosan gazdakört, népkönyvtárt létesítenek, szervezik a gazdák termésének közös értékesítését tojásgyűjtő állomás, tejszövetkezeti magtár létesítésével stb. Az 1906. év elején a Hangyának 32 kereskedelmi szakértő ellenőre volt. Ezek egyik szövetkezettől a má-

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

— Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. —

ÉRTÉKESIT huféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ELEMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!
Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

sikhoz utaznak és folytonosan munkálkodnak a szövetkezetek fejlődésén.

Kisipari szövetkezetek.

Krüger Aladár a pécsi katolikus kongresszuson erről a kérdéstről előadást tartott és a többek között a következőket mondá:

A szövetkezeti átalakulás megadja a kisiparosnak azt a két eszközt, amelyek eddig ellene szolgáló fegyverek voltak: a tőkét és a szilárd szervezetet. Tőkéjével beszerezheti mindazokat az eszközöket, amelyeket a technika haladása rendelkezésére bocsát, kihasználhatja a piac árhullámzásait, amennyiben nem a holnapi nap számára termel s nem kénytelen — hogy úgy mondjam — zöldjében lekaszálni vetését, üzemét fejlesztheti, üzletkörét tágíthatja, kiemelheti magát a napszámos látkörből, szóval lépést tarthat a gőz- és villamerővel haladó világgal. Más oldalról függetlenné lesz a szövetkezetbe tömörült kisiparosság a feneketlen párttitkári zsebek elvén felépült szociáldemokrata szakszervezetek zsarnokságától. Aki magának dolgozik, azzal szemben sztrájk és bojkott tehetetlen kötőlőzködések.

Egyet azonban hangsúlyoznom kell. A kisiparosok szövetkezetei soha sem fognak a munkásosztály ellen törni. Alakulóban van most egy szövetkezet, éppen az én közreműködésem mellett. Ez a szövetkezet az önálló kisiparosok munkáján alapul, de segédmunkásokat is alkalmaz, még pedig akként, hogy a munkás részére automaticamente emelkedő fizetést biztosít, végül pedig a munkást teljes jogú önálló szövetkezeti tagnak veszi be. Ilyen rendszer mellett az a munkás nemhogy ellenességét látná a szövetkezetben, hanem még boldognak fogja magát tartani az, aki egy ilyen szövetkezetnek tagja lehet, meg fogja becsülni helyét, ki fogja fejteni teljes buzgóságát s az ilyen munkálkodás valóra kell, hogy váltsa a legényegyletek köszöntését: Isten megáldja a tisztas ipart!

Csodás eredményeket ért el a kisiparosok szövetkezése a külföldön. Németországnak hatalmas gyáripara van, de azért ki hallott arról, hogy a német kisiparos tönkre ment volna? Ellenkezőleg, ma jobban fellendült, mint valaha. Csakhogy a német kisiparos nem elégedett meg a kesergésekkel, nem akart a gyári géppel szemben tehetetlen alsóbbrendű lénynek maradni, szövetkezetekbe tömörült és ma Németország kisiparosainak közel ezer szövetkezete virágzik és erősíti tagjait, ide nem is számítva a kisiparosok hitelszövetkezeteit. Nálunk, mint éppen Sztéryni államtitkár úr sajnálattal

emelte ki, mindössze 129 szövetkezetük van kisiparosainknak. Csoda-e, ha pusztulunk, veszünk?!

Hogy a szövetkezetek minő szervezetűek legyenek, az minden egyes konkrét esetben a körülményektől fog függni. Néhol elég lesz az elárúsító szövetkezet, bár ez a legkevésbé állandó jellegű és a leghamarabb ki van téve a katasztrófáknak. Több szakmában igen üdvös eredményt érhet el a félgyártmányokat előállító szövetkezet. A magyar viszonyok közt igen üdvös eredmény várható a gépműhelyszövetkezetektől is, de azért az egész ország kisiparosaira nézve általános fellendítő hatással csak a teljes műhelyszövetkezetek lesznek, amelyek magukba olvasztják a kisiparos egész tevékenységét, de azzal szemben meg is adják a teljes garanciát a megélhetésre nézve. Sőt tovább megyek. A kisiparosok szövetkezetei idővel egész hatalmas gyárakat állíthatnak, olyanokat, aminőket ma csak a pénzes emberek csinálhatnak. Erre annál nagyobb kilátás van, mert a kereskedelmi kormány kilátásba helyezte e szövetkezetek hathatós támogatását s a gyárak bizonyos feltételek mellett szintén megkaphatják a kormánysegélyt. Miért menjen a gyárak nagy és biztos jövedelme egy-két, ahhoz az iparhoz nem is konyító pénzes alak zsebébe, mikor száz és száz derék magyar iparos család megélhetését is lehet vele biztosítani?!

Uj szövetkezet. A lapokban nemrégiben jelent meg egy közlemény, mely arról ad hírt, hogy országos fogyasztási szövetkezet van alakulóban. A program szerint a szövetkezet tagjait hús és húsrúkkal, tej és tejtermékekkel, fűszerárúkkal, szeszes italokkal, fűtési és világítási anyagokkal fogja ellátni és törzstagjainak mindennemű árút egy havi hitellel, házhoz szállít. Üzletkörét idővel ki fogja terjeszteni mindennemű közhasználati cikkek eladására. Egyelőre egy bizottság végzi az előkészítő munkálatokat és gyűjti az új szövetkezet tagjait. A magunk részéről örömmel üdvözlünk minden új szövetkezeti alakulást, ha azt kellő hozzáértéssel és megfelelő intenciókkal készítik elő. A közleményből nem tudjuk elsősorban kivenni azt, vajjon a szövetkezet működési köre pusztán a fővárosra, vagy pedig az egész országra is ki fog terjedni. A címe azt mutatja, hogy országos működést akar kifejtetni. E tekintetben bátrak vagyunk a tisztelt alakítókat arra figyelmeztetni, hogy a szövetkezet nyélbeütése végtelenül nehéz dolog lesz. Nehéz lesz már elsősorban azért is, mert a szövetkezet mindjárt az elején egy havi hitelt helyez kilátásba tagjainak. Ez a mi felfogásunk és tapasztalataink szerint nagy kerékkötője lesz mindjárt kezdetől fogva a szövetkezetnek, bár igen alkalmas arra, hogy

**LOKOMOBILOK, GÖZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST

soraik körébe vonzza azokat, akik szeretik a hitelt. Nekünk van alkalmunk, nem is egy, de több országos szövetkezet működését figyelemmel kíséreni, még más egyéb nehézségekről is adhatnánk hírt az új szövetkezetek alakítóinak, de nem akarunk oly színben feltűnni, mintha valamely vállalkozást keresztezni akarnók. Bátrak vagyunk azonban figyelmébe ajánlani az új szövetkezet alapítóinak a legutóbb jobblétre szenderült Vörös László-féle fogyasztási szövetkezetet, amely annak idején garral indult meg, de annál dicstelenebbül ért véget és más hasonló vállalkozást, melyek alig voltak másra alkalmasak, minthogy a szövetkezeti eszme hitelét rontsák.

Szövetkezeti központ Olaszországban. Az olasz mezőgazdasági szövetkezeteknek legközelebb Piacenzában tartandó kongresszusán egy érdekes terv kerül megvitatás alá. Arról van szó, hogy tíz millió alapítókével központi szövetkezeti pénztárt alapítsanak, amelynek az lesz a feladata, hogy a mezőgazdasági szövetkezeteket tántogassa feladataik megvalósításában és a szükséges hitel nyújtásával új szövetkezetek alapítását előmozdítsa. De mindezenfelül még fontos feladatai vannak az új középnek. Így a mezőgazdasági termények kivitelére és a nyersanyagok behozatalára alakult szövetkezeteket támogatni fogja és közreműködik a mezőgazdasági ipar létesítése, valamint minden agrár intézmény megvalósítása körül. Az új közép állítólag még ez év folyamán megkezdí működését. Az olaszországi szövetkezeti ügy fejlődésére kétségkívül áldásos hatású lesz az új intézet, amelynek létesítése már magában véve is bizonyítja az olasz szövetkezetek örövendetes fejlődését.

• MI UJSÁG? •

A pécsi kiállítás. A kiállítással kapcsolatosan rendezett állatkiállításra szakadatlan érkeznek az ország minden részéből a kiállítandó állatok. Tekintve az eddig összegyűlt anyagot, ily dús és szép kiállítás még nem volt az országban. Kapcsolatos e kiállítással az első tejgazdasági kongresszus, melyre eddig ötszáz résztvevő jelentkezett. A kongresszust követi mindjárt a gazdakongresszus, melyen a magyar agráriusok lesznek együtt Pécsen. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a gazdakongresszusra, mely fontos kérdéseket fog tárgyalni, szeptember 3-án Pécsre érkezik. A miniszter ugyanekkor megtekintí az állatkiállítást. A kiállítás vásárnap nyílik meg.

A Himnusz és a horvátok. Zágrábból jelentik: A király születésnapjának előestéjét és születése napját Zágrábban is megünnepelték, de az ünnepséget megzavarta a zágrábi csőcselék által a bán ellen rendezett tüntetés. Szombaton este a zágrábi honvédezred zenekara a bán palotája elé vonult. A zenekar előbb egy horvát nemzeti indulót játszott, majd a Himnuszt kezdte játszani. Ebben a pillanatban a több száz főnyi tömeg fütyülni és kiabálni kezdett és több abzug! kiáltás hangozott el a bán ellen. Vasárnap délelőtt tíz órakor a székesegyházban az ünnepi istentisztelet és az utána következő katonai parádé incidens nélkül folyt le. A parádé után, amikor a bán már elbúcsúzott Czankl vezérőrnagytól és kocsijába ült, a több száz főnyi tömeg fütyülni kezdett és viharos abzug!-kiáltásban tört ki. A csőcselék teljesen körülvette a bán kocsiját, amely ennek következtében csak lassan tudott haladni. A Jellasics-téren fokozott mértékben megisméltődött a tüntetés. A délben rendezett banket minden incidens nélkül folyt le.

Az aradi vesztőhely. Az a hely, ahol a szabadság daliás harca után, egy nemzet reménysége tört le, az aradi vesztőhely, melyen a nemzet a vértanúk emlékére oszlopot emelt, tudvalevően egy Grácban élő özvegy úriasszony birtoka, aki, bárhogy kéri is, jól jövedelmező telkét nem akarja eladni Arad városának. Mert az a hely, ahova könnyezve jár el a magyar ember gondolata, nem pusztaság, nem a kegyelet virágos kertje, hanem — dinnyeföld. És a svábok jól táplált dinnyei között keskeny, palánkkal határolt út vezet az emlékoszlopig. A dinnyét féltő svábok most ezt a keskeny utat is elzárják. Pedig nincs nap, mikor valamely jó magyar ember ne menne kegyeletes szívvel az oszlophoz és most ezek előtt elzárják az utat. Ez az állapot így nem maradhat tovább. Kicsinyes üzleti érdeknek nem szabad útjába állni a legmagasztosabb, a legnemesebb hazaszeretet kegyeletének. Arad városának sürgősen kellene tenni valamit, mert nem tűrheto, hogy ne lehessen hozzáférni az aradi vértanúk emlékére emelt oszlophoz. A tulajdonost kényszeríteni kell, hogy azt a földet engedje át a városnak.

Megszökött a katona-kórházból. Egy veszedelmes gonosztevő vakmerő módon szökött meg a napokban a gyáli-uti honvédkórházból. A szökevény Mattusich József közkatona. A múlt évben megszökött az ezredétől, vidékre ment és Kecskemét környékén meggyilkolt egy tanyai embert. Nemsokára ezután elfogták és

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZELEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczélekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

átadták a katonai bíróságnak. Börtönében megbetegedett s kénytelenek voltak a gyáli-úti honvédkórházban elhelyezni. Mattusich néhány heti ápolás után jobban lett s most mint lábbadozó beteget, munkába fogták. Ablakot tisztítottak vele. Munka közben lepte meg a rab katonát a szökés vágya, amelyet hogy végrehajtsen, cselhez folyamodott. Ledobta az ablakból a tisztító ruhát, azután jelentkezett Kertész Manó önkéntes káplár őrpáncsnoknál. A káplár egy fegyveres közembert adott mellé, aki elkísérte őtet ahhoz a helyhez, ahol a ruha feküdt. Ezt az alkalmat azonnal megragadta Mattusich. Atugrott a kórház magas kőfalán, amelyen keresztül az erzsébetfalvai erdőbe lehet jutni. A kísérettel megbízott katona a szökevény után lőtt, de nem találta el. A lövés zajára figyelmesé lett az őrség, amely üldözőbe vette a megszökött rabot. Később több század katona jött az üldözők segítségére. A katonák bekerítették az erdőt s úgy nyomultak a belsejébe. Egy magas fára mászott föl Mattusich. Ott találták meg. Szombaton erős fedezettel kísérték át a József-utcai helyőrségi fogházba.

Fekete-sárga zászló Pozsonyban. Megbotránkoztató dolgot jelentenek Pozsonyból, amely Magyarországon párját ritkítja. Eddig ugyanis csak a katonai épületeken lengett olyan ünnepeken, amelyekhez a katonaságnak valamelyes köze volt, az idén azonban Pozsonyban a király születésnapján egy magánház ablakából fekete-sárga lobogó hirdette, hogy a tulajdonosa ünnepel. A jelentés nem mondja meg, ki látta jónak fekete-sárga zászlóval tüntetni, csak annyit ad hírül, hogy a lobogó a Batthyány-rakodópart 16. számú ház egy emeleti lakásának ablakában volt kitűzve, még pedig nagyobb nyomaték okából mindjárt két példányban.

Elpusztult község. A napokban nagy tűz pusztított Dióska községben. A kertekben összehordott gabona a cséplőgéptől kigyuladt és a vízhiány miatt csakhamar lángban álltak a közeli lakóházak és melléképületek. A kis község, mely csak egy utcából állt, félig elpusztult. Leégett 16 lakóház és számos melléképület. A tűz lokalizálásánál nagy tevékenységet fejtett ki Tomcsányi István szobránci főszolgabíró, Szilágyi Sándor tb. főszolgabíró és Onczay Sándor tanító.

Magyarok visszavándorlása Amerikából. Félhivatalos távirat jelenti, hogy tegnap a „Kárpátia“ gőzös 368 visszavándorló magyarral a fedélzetén indult útnak Newyorkból Magyarországra. Egy estílap szerint ez a tömeges visszavándorlás kereskedelmi kormányunk akciójának köszönhető, amely akció mibenléte nem hozható nyilvánosságra. Ezt a hírt ami értesülésünk is megerősíti. Együttal azonban kiegészíthetjük ezt az értesülést azzal, hogy a visszavándorlási akcióban egy magyar bányavállalatnak is része van, amelynek megbízásából egy Newyorkban élő hazánkfia eredeti módon tanulmányozta az amerikai munkaviszonyokat. Ez az amerikai magyar, aki egyébként a kereskedelmi pályán működik, mint munkás szerződött el amerikai bányákba és ott érintkezésbe lépett a magyar munkásokkal, akik nyilván tapasztalták már, hogy az amerikai élet sem színig tejfel és hajlandóknak mutatkoztak a hazába való visszatérésre.

Aranytolvajok. A rudai aranybányában újabban a bányászok között egy banda működik, a mely a szabad aranyat a bányából ellopja. A legutóbbi napokban e banda 80,000 korona értékű szabad-aranyat tüntetett el és értékesített orgazdák segítségével. A nyomozás széles körben folyik s valószínű, hogy rövidesen leleplezik a bandát.

Megsemisített esküdtbíróági ítélet. A szekszárdi esküdtbíróóság két hónappal ezelőtt rablással párosult gyilkosság büntette címén életfogytig tartó fegyházra ítélte egy tolnamegyei parasztasszonyt, aki Bölcse községben április 9-én az esti órákban belopódzott szomszédja, Árvai Jánosné lakásába, az öreg, beteg asszonynak beretvával elmettszette a nyakát, föltörte a szekrényeket s 25 korona kézpénzt s az összes fehérneműeket elrabolta. A gyilkos asszony úgy a nyomozás során, mint a főtárgyaláson is beismerte, hogy a borzalmas tettet előre megfontolt szándékkal követte el s az esküdtek ez alapon mondták ki rá a bűnöst. A kir. Kuria szüneti tanácsa ma tárgyalta a gyilkos asszony semmiségi panaszait s Küchler Gyula koronaügyész-helyettes indítványára megsemisítette az esküdtbíróóság ítéletét, mert az esküdtekhez intézett kérdések nem a bűnvádi perrendtartásban előírt formák szerint volt szövegezve. Ennek folytán a szekszárdi esküdtbíróóság legközelebb újból fogja tárgyalni a gyilkos asszony bűnügyét.

A dánosi csárda. Nemsokára bevakolják a dánosi csárda üszkös falait, új tető kerül az elégett helyébe és a söntésben mégint csak várja a korcsmáros a késői vendéget. Már jó néhány hete eladó a csárda. A tulajdonos, Rakovszky István számszéki elnök meg akart szabadulni tőle, s a hozzáfűződő szomorú emlékektől. Vállalkozó azonban nem igen akadt. Kinek is lett volna kedve tanyát ütni abban a csárdában, ahol utoljára a halál rendezett egy borzalmas orgiát, ahol vidám kurjantás helyett halálordítás hallatszott ki a néma éjszakába, s piros bor helyett piros vértől volt iszamos a padló. Most már azonban van új gazda mégis. Valahonnan Brassóból jött egy oláh ember, az vette nyolcezer koronáért telkestől, mindenestől. Jó vásárt csinált vele, mert sokkalta többet ér. Csak éppen azt nem tudjuk, hogy vajjon akad-e vidám mulatozó, aki borozgatás közben elfeledkezik arról, hogy itt, ezen a helyen, ahol ő most búfelejtőben van, valamikor a kaszás ember mulatott egyet. Egy irtózatosat!...

Merénylet egy ezredes ellen. A pesti lapoknak jelentik Székesfejérvárról, hogy a hajmáskéri lövőtéren, ahol most a 69 ik gyalogezred katonái gyakorlatoznak, a múlt héten rálöttek Weber Viktor lovag ezredesre, a 69-ik gyalogezred parancsnokára, aki ellen túlságos szigorúsága miatt el vannak keseredve a katonák. A hajmáskéri lövőtéren egy katona célba vette az ezredes Szerencsére a lövés nem talált, s a golyó az ezredes füle mellett süvített el. Weber lovag leugrott lováról és nyomban tanácskozásra gyűjtötte össze a tiszteket. A tanácskozás eredménye az lett, hogy a lövőgyakorlatokat megszüntették, a legénységtől elszedték az éles-töltéseket, s az egész ezredet visszarendelték állomáshelyére, Székesfejérvárra. A vizsgálat eredményét titokban tartják.

Csendőrből banditavezér. Krassószörény megye szákuli járásában letartóztatták Szász György zsenai illetőségű volt csendőrt, ki a szomszédos községekben lakó társaival egyetemben több rablógyilkosságot, emberölést, számtalan lopást és gyújtogatást követett el. A banda bűnlajstroma a következő: A Kafka Mihály tinkovai lakoson elkövetett rablógyilkosság, Dragina Trandafil tinkovai lakos megmérgezése, Morár Dömötör csendőrnek Szilváshely községében történt meglövetése, a Beiersdorf és Biach karaváni lakosok kárára történt kasszafúrás, a szákuli szolgabírói, hivatalból ellopott

pénzesszekrény feltörése, a Tinkova és Karaván községek végén elkövetett gyújtogatás s több rendbeli betöréses lopás. Azonkívül megállapították, hogy a bünszövetkezet a legközelebbi vásár alkalmával a lugosi selyemgyár pénztárának kirablását is tervezte. A banda vezetőjét husz társával a lugosi királyi ügyészségre kísérték.

Összeesküvés a cár ellen. Pétervárról jelentik, hogy a haditörvényszék befejezte a cár elleni összeesküvésben a tanukihallgatásokat. A többek között kihallgatták Prokosieva kisasszonynak, az egyik vádlottnak atyját is, akinek fiát a múlt télen az ottani „Grand Hotel”-ben egy bomba robbanása ölte meg, amikor a rendőrök a szobájába akartak hatolni. Prokosiev a kihallgatás során még kijelentette, hogy leánya nem volt jegyese Sassanovnak, Plehve gyilkosának. A „Petersburskaja Gazetta” kiadóját az összeesküvés részletének közzététele miatt 3000 rubel pénzbüntetésre, egy másik lap kiadóját ugyanazon vétség miatt 3000 rubel pénzbüntetésre és három havi fogságra ítélték. A hadbíró-ság ülésén a vádlottak terveire vonatkozó feljegyzéseket vizsgálta meg. Találtak iratokat, amelyek a kronstadti zendülésre is vonatkoznak. A carszkoje-szelói kastély és park tervei megfelelnek a Nikitenko vádlott jegyzőkönyvében talált tervrajzoknak. Az államügyész indítványára felolvasták a jegyzőkönyveket, amelyekből kiténik, hogy Nikitenko részes volt Launitz pétervári katonai parancsnok meggyilkolásában is.

Életmentő japán herceg. Berlinben egy japán társaság egy három tagból álló családot és egy csónakost mentett meg a vízbefulástól. A család Gatowból vitorlás csónakon kirándulásra indult, egy hirtelen szélroham felborította csónakjukat s a bennülők a vízbe zuhantak. Kiáltásaikra a motorcsónakjával éppen arra haladó Kamo japán herceg, a mikádó unokaöccse sietett segítségükre s társaival együtt megmentette őket a biztos haláltól.

A Himalája újabb megmászása. A Himalája, a világ legmagasabb hegycsoportja, újabban ismét célját képezi a vakmerő turistáknak és a bátor kutatóknak. Csak nemrég kísérlette meg az egyik csucs megmászását egy több, gyakorlott hegymászból álló társaság a svájci Guillarmond Jakab dr. vezetése mellett. Most újabban pedig az angol Longstroif dr.-nak sikerült a Garwall-Himalája-ban levő Truful-csucs megmászása. A Longstofi-féle társaság kedvezőtlen időjárás mellett több napi fáradságos út után 16,750 lábnyi magasságra jutott, ahol sátrat vertek és több órát pihentek. Másnap reggel hajnali 5 órakor nekiindultak a legfelső csucs megmászásának. Dél felé körülbelül 20,500 lábnyi magasságban lehettek. Ettől kezdve utjuk 10 centiméter vastagságú hó felületen vitt keresztül, ami a csipős hideg mellett is meglehetősen megkönnyítette a járását. A utolsó, rendkívül meredek lejtő megmászása után végre 23,406 láb (= 7134 méter) magasságban elérték a legmagasabb pontot. A visszatérés rendkívül fáradságos volt, mert egy orkánszerű szélvihar időközben a hótakarót felkorbácsolta.

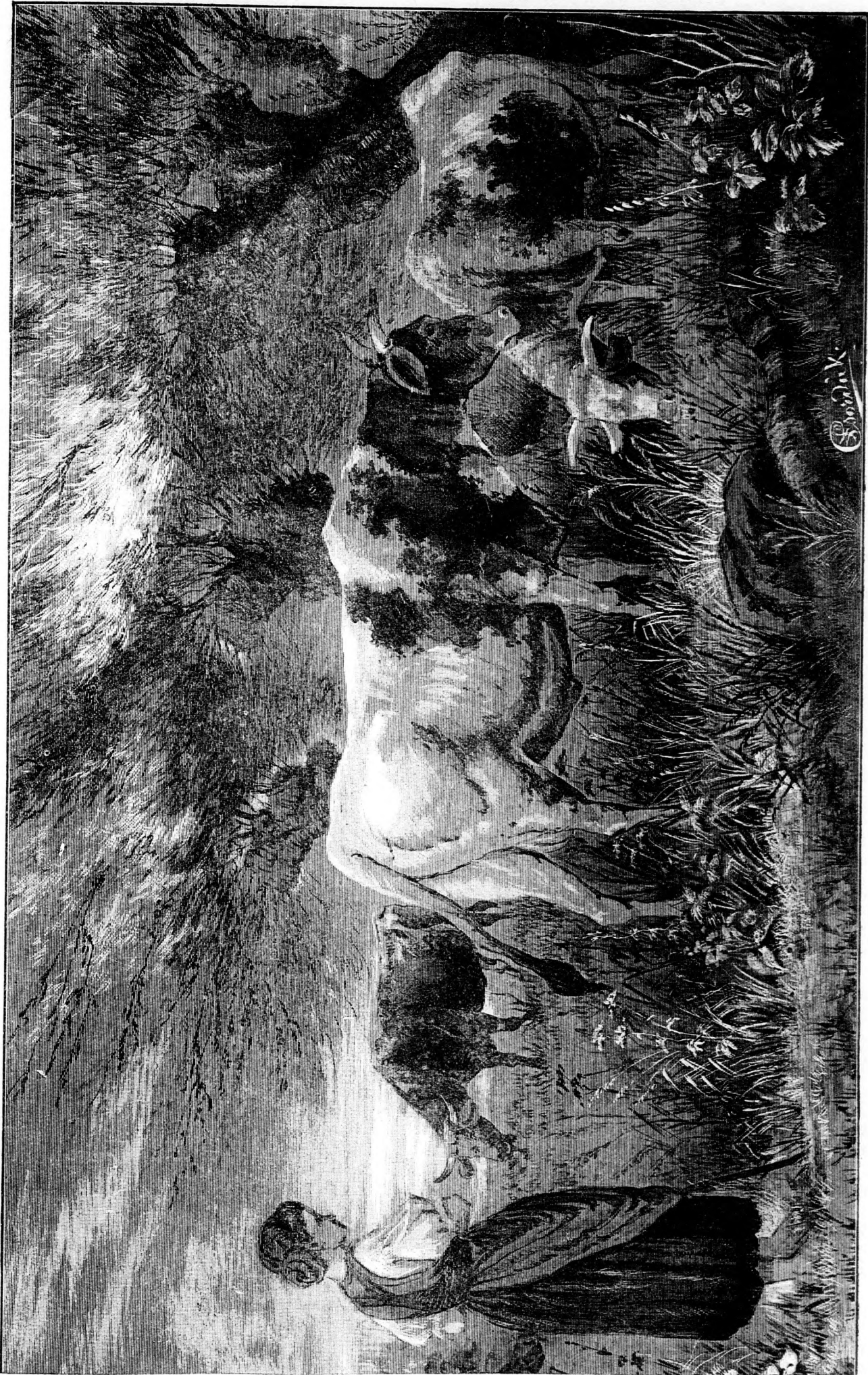
Utazás a vasuti kocsik alatt. Párisból jelentik, hogy egy Francisci Virgel nevű bolgár fiatalember Marseilletől Párisig utazott a vasuti kocsi alatt. Amikor a vonat Párisba megérkezett, a vasuti szolgák akadtak reá Francescire, a kinek ruhája össze volt tépve, az arca pedig tele volt korommal és vérrel. A kocsikat össze kötő kapocsról félig holtan szedték le a különös utast, aki arra a kérdésre, hogy miért jött Párisba, azt felelte, hogy a szép asszonyok vonzották oda. A párisi asszonyok rajongóját egyelőre a rendőrség vette oltalmába.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Véreink Amerikában.

Még csak nem is olyan nagyon régen azt tartotta a magyar, hogy „extra hungarium non est vita, si est, non est ita”, vagyis: Magyarországon kívül nincsen élet és ha van — nem ilyen. És ma? Boldog a magyar, ha hátat fordíthat akácos falucskájának, a neki már nem kedves délibábos rónának, mindennek, ami neki életszükséglete, feltétele; de amit csak akkor tud meg, ha már túlvan a nagy vizeken, idegen nyelvű, szokású világban, hol más a falu, a róna; de visszajönni már nem lehet, mert itthon elkótyavetyélte kis jószágát, a dollár pedig ott se terem vadon. De utóvégre mennek oda sokan, megélnék jól, rosszul, ki hogy. Ne kérdezzük azonban — hogy? Az a polyák, aki idehaza kis zabliszthez is csak ünnepnap jutott s egy egész élet szükségletét fedezett pár kiló drótból, meg egy pár ablaküvegből, Amerikában is kis igényű. Míg a magyar ember magával viszi a gyomrát, melyet bizony nem lehet szerény igényűnek mondani, de meg rossz szokásait sem hagyja itten, ami pedig nagy hiba itthon is, hát még ott, ahol dolgozni kell. Mert hát hasztalan szépítjük, a magyar csak akkor dolgozik, ha arat. Mert, ha úgy dolgozna itthon, mint ahogy Amerikában dolgoznia kellene, itthon is megélhetne. Nem is az a körülmény készíti útnak a valamire való magyart, mintha itt nem tudna megélni; hanem bizgatja a *hirtelen meggazdagodás vágya*. Reménységének alapja: ha jó ügynökök és egyes amerikai vasútkirály érdekeit előmozdító ágensek, kik hogy minél többet szerez-hessenek — magyaronként és darabonként 5—20 dollár a díj — Eldorádót ígérnek a jámbor hívőnek. E tárggyal azért kell most foglalkoznunk, mert ezidőszert a legmagyarabb vidékeken röpiratokat osztogatnak száz és ezer példányban, melyekben Délamerikába invitálják, csábítják a zsellérembert. Igérnek ott olyan földet 7 dollár örök áron, amelyről évente négyszer lehet aratni, tetszés szerinti hold számban. Sőt még le sem kell szűrni a 7 dollárt; le lehet szolgálni. 6—700 frt tiszta jövedelem — holt bizonyos. No hát, erre már én is azt mondom, hogy huncut, aki ki nem jön oda, ahol öt év alatt szerezhet annyit, hogy hazajöve vehet egy — uradalmat! Már ki is választottam magamnak egyet, azonban közbejött akadályok miatt valószínűleg az üzlet lebonyolítása egyelőre elmarad.

Ezen akadályt az amerikai konzulátusunk képezi, amely egy ily röpirat birtokában, hivatalos alakban elmondta azt, amit a röpiratban elfelejtettek elmondani. Egy nagy vasúttársaság óriási földterületeket vett össze Délamerikában. E teljesen lakatlan földeken nincs egyéb őserdőnél, de az osztán van, pedig nem kellene, hogy legyen. Ennek kiírtására kell az ember, még pedig sok, mert pár hold földnek mezőgazdálkodásra alkalmassá

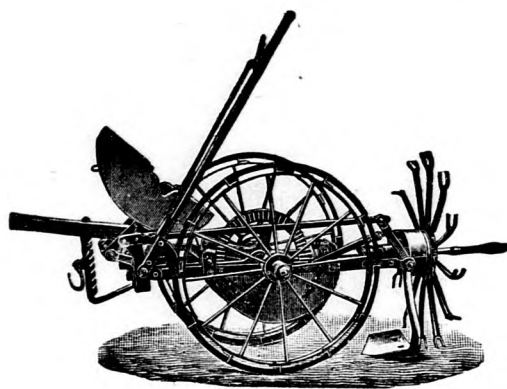
Legeltetés.

tevésére épp egy emberöltő szükséges. Igaz, hogy aztán nagyszerű szűz földhöz jut a boldog farmer, amelyről négyszer arathat, csak az a baj, hogy többet, mint a mennyit maga fogyaszthat, nem érdemes termelnie, mert ahhoz, hogy a többletet értékesítse is, még egy emberöltő szükségeltetik; de legalább van felesleg bőven, ami itthon bizony nem igen van. S ha még ez nem lenne elég, vedd elő magyaram a térképet s tanulmányozd ki, hol van az a legdélibb része az Egyesült-Államoknak?

Rá fogsz jönni, hogy ott jó melegek lehetnek, konzultusunk szerint 40—50° C. s gondolkozzál rajta kicsit, érdemes-e itthagyni a jót, a rosszat, amit már ösmerünk a rosszabbért, amit még nem ösmerünk, csak tudjuk, hogy van, azért, hogy forgalmat csináljunk az amerikai vasúttársaságnak, mely azon célzattal épít vasutakat, hogy majd szerez telepéseket magyarokból, kinaikból és hasonló jámbor hívő népből. Sz.

Uj burgonyaarató-gép.

Egy kézi emeltyű állítása által a gép munkába állítódik vagy üzemben kívül helyeződik és pedig három egymásra következő momentumban: legelőbb a csapókerék forgómozgásba hozatik, azután az ásó a munkához leeresztetik és végül az utóbbi a megkívántató mélységre beállítatik és megfordítva. Azáltal, hogy a

Burgonyaarató-gép Umrath és Társa cégtől Budapestben.

csapókerék legelőbb hozatik mozgásba, könnyebb a gép megindítása és tökéletesebb a gép munkája a barázda végén való kiemeléskor. A mélyjárat munkaközben is megváltoztatható.

A gép egy ruddal van ellátva, miáltal a vezetése sokkal könnyebb és biztosabb, úgyannyira, hogy a gép oldalos helyeken is használható. A kovácsoltvas szállítókerék, melyeknek nyomtávolsága 58—78 cm.-re állítható, takarékos olajkenésre berendezett agyakkal vannak ellátva. A levehető szállítóabroncsok normális talajviszonyok mellett munkaközben is a kerekeken hagyhatók és csakis agyon nedves talajban veendő le. A gép legfontosabb részei kovácsoltvasból és kovácsolható öntvényből vannak előállítva, ami a gépet nagyon tartóssá teszi.

Háziipari kurzusok Zemplénben. A gazdasági háziipari ismeretek terjesztésére a bodrogközi járás hét községében Rádon, Zétényben, Bodrogmezőn, Bacskán, Kisdobrán, Végardán, Bodroghalászon kosárfonó kur-

zusokat rendeztek, Vajdácskán gyékényszövésből, Sárospatakon cirokseprőkötő kurzust tartottak, amelyeken 239 dolgozni és keresni kívánó vett részt. A kurzusokon tízezer háziipari tárgy készült, melyet mind igen előnyösen értékesítettek. A kurzusok résztvevői mint előmunkások dolgoznak és kapják rá a falubelieiket a hasznos téli foglalkozásra. A nyersanyagot a Latorca és Bodrog kiöntéseiben szépen díszlő fűz ingyen és nagy mennyiségben szolgáltatja.

A káposztaözöndék irtása. A káposztaféléknek palántakorukban, de egész fejlődési idejük alatt az özöndék nagy ellensége. Ezek irtása sikerrel eszközölhető pulykakkal. Azonban ez nem mindig áll módunkban. Ezek hiányában sikerrel alkalmazhatjuk a közönséges *marhasót*, amelylyel a káposztát be kell hinteni. Az éjjeli harmat feloldja a sót, amitől az özöndék vagy elpusztul vagy elmenekül. Ha harmat nincs, öntözni kell. Érdemes a vesződés, mert a védekezés e módja sikerre vezet, különben pedig tönkremegy a veteményes kert — még a jövő évben is. Sz.

Gyümölcsfélék eltartása. Miután gyümölcskivitelünk és kereskedelmünk nagyobb és nagyobb méreteket ölt, tekintettel annak jövedelmezőségére és azon körülményre, hogy minden gazdának önértéke, hogy gazdaságában felhagyjon az egyoldalú szemtermeléssel, indokolt, hogy kis gyümölcsöst létesítsen birtokán. A gyümölcsös jövedelmezőségét igazolhatja Kecskemét, Czegléd és még igen sok hely, ahol a lakosság gyümölcstermelésre adta magát, nem is foglalkozom hát állításom statisztikai adatokkal való bebizonyításával, csak rá mutatok azon tényre, hogy okszerű gyümölcstermelés igen jövedelmező. Ennek mikénti szervezése nem tartozik ide, csak fel akarom hívni gyümölcstermelőinknek figyelmét azon körülményre, hogy még házi eladásnál is, de különösen külföldi eladásnál, csak a jól eltartott gyümölcs értékesíthető előnyösen. Miért is, hogy a gyümölcs eltartható legyen, elraktározása előtt az gondosan megtisztítandó. Minthogy minden gyümölcs, különösen alma és körte minden idegen szagot könnyen magába vesz, a helyiségből föltétlen eltávolítandó minden oly anyag mely a gyümölcs ízére és zamatjára befolyással lehet. A helyiség legyen szellőztethető, és temperálható, hogy nagy hőkülönbségek ne legyenek. 8—16 R° a legmegfelelőbb. A gyümölcsnek nem szabad egymással érintkezni, gondosan kiválogatandó amelyik rothadni akar; már a bibliából is tudjuk hogy egy férges gyümölcs a többit is megrontja.

Sz.

A húsvizsgálati bélyegzés hamisítása. A megvizsgált hús bélyegzésére általában festékes bélyegzőket használnak. Természetesen a bélyegzés egyik alapfeltétele, hogy az alkalmazott festék az ember egészségére ne legyen veszedelmes, mérgező hatású, egy másik főkövetelmény, hogy tartós, maradandó nyomot hagyjon hátra. Németországban igen elterjedten használják a „carin“ nevű bélyegző-festéket. Ennek alkalmazása esetén azonban nem nehéz a bélyegzés hamisítása. Ugyanis ha a bélyegzés helyére friss, kissé megnedvesített disznóhólyagot nyomunk, akkor ezen ráfestődik a bélyeg tükröképe, negatívja, a melyet azután tetszés szerint ismét rá lehet nyomni bármely más meg nem vizsgált állat húsára anélkül, hogy az eredeti bélyegzést a hamisított, kopirozott bélyegzéstől pontosan meg lehetne különböztetni. Ezért a húsbélyegzésre csak olyan festéket szabad használni, mely a fent leírt módon kopirozásra nem alkalmas.

MULATTATÓ

Dudák és Vízydudák.

Ha János bácsit, vagy Pétör bácsit kérdezem, hogy milyen szó mellett táncolt a lakodalmán, azt mondja, hogy dudaszó mellett. Ha megint kérdelem, hogy hogy van az, hogy ha már annyian mulattak a duda mellett, hát még sincsen duda, akkor azt mondja:

— Kimönt a forgalombul.

Ami elmúlt, annak az a neve, hogy kimönt a forgalombul. Ez igaz, hiszen apránként valamennyien kimegyünk a forgalomból oda, ahol már nem szól a duda, legfeljebb az angyalok trombitálnak. Ha ugyan szokásuk nekik a trombitálás, mert a hajós-nép például azt tartja, hogy az angyalok citeráznak, ha éppen ráérős kedvükben vannak. Ugy lehet, már nincsen hozzá annyi kedvük, mint azelőtt. Mert a muzsikaszó tekintetében is átalakul a világ. Az emberek komorabbak, több a gond, több a gondolat a koponyákban s kevesebb a nóta. A citeraszó hallatszik néha alkonyatkor a hajókból, vagy olykor vasárnap a külső városon, amerre hajóslegény lakik. De már ez is múlik, a híres muzikás-szerszám, az egykor féltett s öröklött kincs, a legtöbb helyen eladó, ha az árát megadják. Elveszett a vidám kedvük az embereknek, azaz, hogy ami még megvan, azt vasárnapra tartogatják. Olyankor szól a banda és „jaj de szépen bongoráznak a nagy kávéházban.”

Már a városokon muzsika tekintetében csak a cigány uralkodik. A magyar fuvóbandák is elmaradnak apránként. De hogy az ilyen apró dolgok is hogyan átvedlenek rövid idő alatt! Iskolás koromban a népből való rezesbanda fújta a lakodalmas népnek templomba gyalog való menet, meg vissza a nótát, kulacs volt a legények kezében, fonott kalács a kulacs nyakán, kináltak vele minden szembejövőt s táncolva mentek a templomig, forogva maguk körül az utcán. Ma már nem járnak esküdni gyalog, ahhoz koci kell s a rezesbanda, ahol még van, kiszorult a tanyák közé. Faluhelyen ugyan bizonyosan van még. Némely helyen sokáig meg is marad, ha igaz. Nálunk kétféle tanya-világ van: a felső tanyák, meg az alsó tanyák. Az alsótanya háromszor akkora, mint a felső. A felsőtanyán mindig volt muzikus cigány. Dankó Pista is ebből a fajból származott s az alsótanyán azonban még ma sem bírna megélni a cigány, ott még mindig maga a nép muzsikál maga-magának. Sok banda van, mert nagy a határ, él benne vagy harmincezer lélek. Van a bandában klarinét, réztrombita, bőgő; kishögő vagy nagybögő. Aki benne van a bandában, annak a neve: hangász (nem tudom, hol szedték), de csak vasárnap, mert másnap ő is csak olyan földművesember, mint a többi. De a bőgője oldalát vasárnap este sem volna ajánlatos bezúzni.

Ezek a fuvóbandák a réztrombitát nevezik most dudának. Ami hangot az ád, az a dudaszó. A bőrduda már nem divat. Ezelőtt sok tanyaházban ott lógott, az öregebb juhászszal meg szinte velejárt, mint a fiatal juhászlegény nyel a furulya. Nevezetes dudák voltak azok a bizonyosak, mert a duda gazdája a dudának szép fejet faragott. Kosfejet kecskefejet, lányfejet. E

szerint volt aztán a duda kosfejű, kecskefejű vagy kisasszonyfejű. De napjai lehanyatlottak s már nem igen van, aki fujná. Egy valamire való dudás van még a környéken, az sem juhász, hanem vízimolnár, a teljes tisztességű neve ez neki: Csonka Bukoca Tanács Ignác. Valamire való rendes ember. Ritkán dudál már, de ha megteszi, illően hozzáöltözik. Vagyis panyókára veti a kabátot és piros kendőt akaszt az övébe.

— Ez így illik, — mondja Ignác, s valóban, úgy lehet, a dudaszó e nélkül talán nem is érne semmit.

Nem. Meg külön nóták is kellettek a dudához. El lehet azon ugyanis nyekeregteni mindent, de a valódi dudánótá csak dudának való. Mint a rácos: Hej Jula, Jula, Jula. Szól a duda, duda, Jula. Azulán a magyar juhászos: Cintányérom, cintányérom aprószőlős pogácsa, fáj a szívem, fáj a szívem a juhászra, de a juhászra . . .

Elvesz azonban már ez, de hogyne veszne, mikor a juhász alól is elfogy apránként a föld. Mifelénk a falkák egyre kisebbek, a juhász egyre kevésbé típus s egyre kevesebb igazság van abban a nótában. hogy: „Legelteni nyáját, fujja furulyáját, Könnyen éli a világát . . .” Mert bizony már a furulyáját nem igen fujja, az is elvész a tarisznnyákból. Inkább ujságot olvas a mezőn, amit a Mihály bácsi hoz ki neki a városból, ha a hetivásárra bemegegy. Ellenben találtam már furulyát, amit légszeszvezetékhez való vascsőből csináltak. Ehhez aztán már igazán illene valamely modern juhász. Kalucsniban, porköpenyegben, ócska kemény kalapban és esernyő alatt.

Tűnő dolgok ezek. A régi nóták, a régi hangulatok. Ime eltűnt a kondászatból is Hegedüs János, az utolsó kanász, aki többféle dolgairól és elveiről volt nevezetes. Például: nem pásztor az, aki csizmában jár, mert rendes pásztorembernek bocskor dukál. Továbbá: csak az lehet tekintetes úr, akinek már az apja is az volt. Még tovább: illik, hogy a pásztorember jobban tudjon táncolni, mint más emberfia. E komoly férfiú szerint a rendes kanászember egyéniségéhez csak ez az egyetlen nóta illett: „Az én ruzsám mezővirág, Messzirül érzöm a szagát, Nem köllött vóna ezt tönni, Nem lött vóna itt baj sömmi . . .”

Erre azonban törkölyt kellett inni, amire ismét a János elérzékenyedett s panaszosan mondta a mezőn a körébe sereglett állatoknak:

— Azért nevellek bennötöket ennyi gonddal, hogy mire fölnevelködtök, nem látlak többet bennötöket. Mert a gazdátok ki fog bennötöket a birodalombul, oszt kést tősz a torkotokra.

Ilyen kegyetlen a világ. János nem is nézhette sokáig. Elment oda, ahol senki sem tekintetes úr.

*

Az utolsó dudás vízimolnár. A mestersége is olyan, hogy az utoljárt járja. Fogynak és apadnak a vízimalmok, öreg és régi holmik ezek, ha elpusztul egy, újat már nem építenek. Nem oly régen még sokan voltak, oly sokan, hogy a hatóság külön rendtartást csinált benne, melyik, hol álljon. Voltak vagy százon fölül. Ma alig

van néhány. Egy része elpusztult, másrésze eladódott, elment olyan folyami vidékre, ahol még megélhet, ahol a gőzmalom még nem vette ki a vízimolnár szájából a kenyeret.

— Hej pedig, — beszélte egy öreg vízimolnár — de kár, hogy elpusztulunk . . . Azóta nem is öszik a nép rőndös könyeret.

Csakugyan meg kellene egyszer próbálni, hogy igaz-e? De a vízimolnár nem árul lisztet, az csak megőrli a gabonát, ha elviszik hozzá. Mert azt mondja a vízimolnár, hogy a gőzmalom gyors gépe, meleg köve megégeti a lisztet, nem úgy, mint az ő köveik, amelyek lassan és méltóságteljesen forogtak, miként az egész régi magyar élet. Azt mondják, hogy az ő kövük más lisztet őrlött, más ízű volt annak a kenyere: mi igaz benne, mi nem, nem tudom. De annyi igaz, hogy azt az egy-két malmot, ami még megvan, körülbelül ez a hit tartja fenn. Álmodozva laknak bennük a molnárok, végüket várván, a lapátok lassan, igen lassan forognak, aminek meg is van a maga oka, mivelhogy ez a mi olykor mérges Tiszánk a leglassúbb esésű folyóvíz az egész országban. S ebben a nagy álmatságban a molnár már dudálni is elfelejtett, pedig volt neki egy másik szerszáma is, nemcsak a kisasszonyfejű.

Hosszú, lyukas fadarab volt ez, elérte a másfél ölet. Csak hallomásból tudatik, hogy a molnár ezen estén-kint, napáldozattájon a malom tornácos részéből nagyokat szól. Valami nagy hangja volt a vízidudának, mért-földre is elhallatszott. Ma már nincsen belőle még mutatónak sem egy darab se. Nem igen lehetett azon nótázni sem, csak úgy tutulni, meg sikongani, mint ahogy a tót pástor csinálja még némely helyen, a maga ölhoszú nyirfakérges fakürtjén, mikor tudatja a havasból a faluval, hogy a bürgékkal merre jár. Lehet, ez a víziduda is aféle ellenőrző óra lehetett régi kiadásban, a molnárlegény így tudatta a parton belül lakó gazdával, hogy nem a vízparti csárdában mulatja az időt, hanem fent van a malmon. Mert meg lehetett ismerni valamennyinek a szavát külön-külön, amiként ma a gyárkémény gőzdudáját meg lehet ismerni, hogy melyik, mikor bődül.

No, azért akárhogy áll a dolog, egyet magnak eltenni csakugyan nem ártott volna, de hát már nem igen adódik elő. Még csak úgy a formája sem egészen tudott dolog. Milyen volt, ki csinálta, hogy csinálta, miért hagyták abba?

Van ez annyira érdekes, mint sok más hiábavalóság, amikért szinte veszekedve törtet a mai élet. No, nem is lehet mondani, a multkor volt némi szerencsém ebben a dologban. Öreg, rozoga parti korcsmában, öreg, ősz bácsival találkoztam. Régi vízimolnár, pár éve hagyott föl a foglalkozással, azóta messze bent lakik a városrészben a tulsó oldalon. Azóta sem igen járt erre, mióta abban hagyta a mesterségét. Most mégis eljött. Mint régi ismerőse e helynek, vizesüveget vett le a polcra, kiment az udvarra s a kutból vizet mért bele.

— Ilyen víz nincsen több a tájékon, — mondta, ahogy bejött, leült s letette maga elébe az üveget. Azután fél deci pálinkát kiharancsolt hozzá.

— Ez az én passzióm — szólta az öreg. — Fél deci pálinka, három pohár víz.

No, nem nagy passzió, tekintettel arra, hogy némely parti magyar harminczor fél deci pálinkát is fölporciózik egy nap alatt.

— Hát, — folytatja — vízi embör vagyok én. Hetven éves koromig vízimolnár voltam én.

— Hát akkor bizonyosan tud a vízidudáról is?

Tünődve néz rám tiszta, kék szemével az öreg, hogy mit akarok.

— A víziduda? Komédia. Minek az? Nincsen az már.

— Már aligha van, mert sehol sem látom a malmonkon.

Mozdulatot tett a vállával, olyfélé, amit Mártonffy Frigyesék idejében úgy mondtak: vállat vonított. Magyarul úgy mondják: panyókára rázza a vállát. Valami megvetés, meg semmibe sem vevés szokott abban lenni.

— Ha volna, se láthatná, — szólta megint. — Mert az a vízbe szokott úszni, kötélén a malom mellett. Mert tudja, két darab fábul volt az, hosszában való két darab fábul. Vaskarikák tartották össze. Hát ha az kint van a napon, összeszárad, szétesik. Azért az a vízben úszott, csak akkor vöttük elő, ha dudálni köllött.

Ez nagyon helyes beszéd. Kezdünk rájönni az ízre. No ez egészen alkalmas dolog, ez a találkozás.

— Aztán mikor köllött dudálni?

Az öreg megint csak nagyot nézett.

— No — mondja — az nem úgy van. Nem azért jöttem most éppen ide. Hanem tudja, Csongrádon, az ujságba olvastam, mögöltek egy malombaktert, a kutyáját is félig agyonverték, a bakter testét eldugták. Mégis röggel a csendörök előtt addig játékoskodott a kutya, addig mutatta, merre köll mönni, előreszaladt, mög visszazaladt, végtére csak odavezette a csendöröket a gazdájához. Hát látja, ilyen a kutya. Aztán kiadta páráját a gazdája mellett. Látja, csakhogy beszélni nem tud. Én mindig szerettem a kutyát, most is tartok kettőt. De olyan hü jószágokat még nem látott. Jaj, kedves kis állataim — mondom nekik néha — oszt mögnyalik érte a kezemet . . .

Igy kezdte az öreg ember, így is folytatta, meleg szeretettel a kutyákról. Hogy a kis unokáit is hogy ajnározzák azok, mi egyéb. Ha az ember gyorsirni tudna, de akkor is olyképen tudna, hogy a papiron a ceruzával a kéz a zsebben észrevétlenül jegyezne, birná csak elmondani, hogy micsoda tömérdek sok szépséget mondott el az öreg víziember a kutyáiról. Figyelmesen hallgatták többen, akik bevetődtek, fuvarosok, halászok, hajósok. Próbáltam eltéríteni, kérdést tettem újra a vízi dudáról, de az öreg rossz néven vette.

— Ugyan miről való már az a duda? — kérdezte.

— Nem volt már annak értelme sömmi. Utoljára már csak azok a siheder molnárlegényök hitványkodtak vele. Ha hajó volt a közelben, oszt estefelé a hajóslegény citerázott, akkor csak azért dudáltak, hogy a citerászó ne hallatszon. No, hát ilyen dolgok történtek. Hát érdemős errül beszélni? Egészen más ez, ami a kutyákat illeti, mert nézze csak, aki valóságos kutya, már ha az embör föltöszli magába gondolatba, hogy igazi, valóságos, hü, embörtárs kutyáru van szó, hát van köztük, aki embörnek emböröb embör . . .

S szavainak barátságos áradata a kutyáiról újra megindult . . .

Tömörkény István.

APRÓSÁGOK.

A kigyók táplálkozásáról. *Hagenbeck*, a híres állatkereskedő, Hamburg mellett levő nagy állatparkjában kísérleteket végeztet arra nézve, hogy mekkora egy óriáskigyónak az étvágya. Az állatkeretek kigyói néha 1/2—1 évig is mozdulatlanul fekszenek és ezen idő alatt nem is esznek. Utána egy házi nyúllal vagy tyúkkal az éhségük többnyire lecsillapítható. Azelőtt általános elterjedt volt az a nézet, hogy az óriáskigyók csak eleven állatokat fogad-

nak el, de *Hagenbeck* megölt állatok elfogyasztásához is hozzászoktatta őket. A kígyók éhségüket azzal árulják el, hogy nyugtalanul kezdenek mozogni. Ha ilyenkor megölt vagy elhullott állatot dobunk a ketreczükbe, villámgyorsan rávetik magukat, körülcsavarják és fogaikkal rendezően a fejüket ragadják meg. A körülcsavarodási

annál könnyebben elnyelhesse. Meglehető figyelni, hogy a zergé teste 4—15 percnyi időközönként mindig egy-egy rándulással csúszott lejjebb a torkába. Harmadfél órai marcangolás után a zergének már csak a lábai látszottak ki a kígyó torkából. Az emésztés aránylag gyorsan történik s 9—10 nap múlva már jelentkeznek

Magyar főurak otthonából.

művelet alatt a torkuk néha közel egy méternyire is kitágul. Egy 25 láb hosszú borneoi óriáskígyó egy 45 fontos sertést $\frac{1}{2}$ óra alatt fogyasztott el. Egy python két kecskét falt fel s pár nap múlva már egy 71 fontos kőszáli zergét evett meg, melyet előbb két, később három csavarodásban gyűrűzött körül s hatalmas izmaival összetörvén csontjait, alaposan megvékonyított, hogy

az első excrementumok. A 45 fontos sertés teljes megemésztése *H.* észlelései szerint, 19 napig tartott. Érdekes az a megfigyelés is, hogy ha a kígyók hullát nyelnek el, akkor a vízmedenczét keresik fel s napokig elhevernek benne, csak a fejüket tartják ki belőle.

— **A berlini vásárcsarnokok forgalmáról.** Berlin 10 vásárcsarnoka közül a központi vásárcsarnok egyszersmind a hús nagy-

bani árusítására szolgál; a nagyvágók egy része ugyan már a vágóhídon adja tovább kisebb mészárosoknak a levágott árut további feldolgozás végett, de jó részük az Alexanderplatzon levő húsvásárcsarnokba hozza. A húсарak a vásárcsarnokokban Berlinben is aránylag magasak, a mennyiben 50 kg.-ként a marhahús ára 43—64 márka, a borjúhúsé 64—84, a juhhúsé 58—68 márka között ingadozik minősége szerint, a sertéshús ára pedig közel 70 márka (50 kg.-ként). Igen erős a vadhús és a szárnyasok forgalma, mely évente jóval túlhaladja az egy millió darabot (nagyobb számmal szerepelnek a nyulak — 200.000 körül, — a foglyok szintén közel 200.000 drb, a ludak — 250.000 — és a tyúkok 370.000 darab évente). Evvel szemben a halfogyasztáshoz fűzött vérmes remények nem váltak valóra; a halak ára állandóan emelkedőben van, a belföldi vizek szabályozása a haltenyésztést sok esetben megnehezíti, a külföldi behozatal is nem csekély áldozatot követel, úgy hogy a szegényebb sorsú emberek táplálkozását a halfogyasztással olcsóbban megoldani alig sikerül. A berlini vásárcsarnokokban egy éven belül kb. 8000 mázsa élőhalat és 14.000 mázsa leölt halat hoznak. A berlini vásárcsarnokok közel 30 millió márka értéket képviselnek melyből 14 millió a terület értéke, a melyen épültek, a többi az épületekre és a berendezésre esik. Évi bevételük jóval túlhaladja a 3 millió márkát, míg a kiadás, a kezelési költség 3 millió márkán alul marad. A vásárcsarnokok a város tulajdonát alkotják; személyzete a két állatorvos kivételével városi alkalmazott és legnagyobb részben kiszolgált katonákból áll, a vásárcsarnoki hivatalnokoktól különösebb szakképzettséget (gazdasági oklevelet) nem kívánnak. Az állati eredetű élelmiszerek vizsgálatát és ellenőrzését két állami állatorvos (Polizeitierarzt) teljesíti, a tejvizsgálatot azonban, sok esetben egyéb élelmiszervizsgálatot is, a „Staatliche Anstalt für Untersuchung von Nahrungs- und Genussmitteln, sowie Gebrauchsgegenständen“ végzi.

KÉPEINKHEZ.

Magyar főurak otthonából. Sok szép képet közlünk már a magyar főrangú urak otthonából. Most ismét egy magyar főúrnak városi kastélyudvarát mutatjuk be a szökőkúttal.

Legeltetés. Piroskának, a kis pipiske lánynak az a dolga a gazdaságban, hogy amikor az apró majorságot reggel megeteti, kihajtja bociékat, a piros-tarkaszőrű tehénkéket a rétre, hadd legeljenek. Piroška tudja azt, hogy előszeretettel keresik föl a tehénkéket a semlyéket, melynek edesebb, zamatosabb a füve. Odatereli hát őket.

Kocka-talány.

Bednár Ilonkától.

A	A	Á	Á
L	L	M	M
M	M	É	R
R	O	I	O

Ezen betűk úgy állítandók össze, hogy felülről lefelé s balról jobbra ugyanegy szót adjanak.

Megfejtési határidő 1907. szeptember hó 8.
A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A „Független Ujság” 33. számában közölt talány megfejtése

„Szent István, a magyarok első királya.”

Helyesen fejtették meg: Balogh János, Kiss Imre, Nagy Károly, Hertelendy Pál, Nagy Mariska, Finster József, Sándor Mátyás, Borbás Katicza, Jeszenszky János, Kuffer Ede, Kimmel Pál.
A sorshuzásnál Kuffer Ede nevét huzzuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 augusztus 5.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahús 90—150 K., helybeli borjúhús 120—130 K., sertéshús 90—130 K., szalonna füstölt 136—140 K., szalonna, olvasztani való 130—140 K., hárj 140—150 K., sertésszár 130—150 K. — **Füstöltthús:** (vidéki) kg.-ja 130—180 K., hazai sonka 130—2— K. szalámi 380—410 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 130—180 K., sütni való csirke 150—240 K., kacsa, hizott 420—6— K., lud, hizott 9—14— K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba ———— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka ———— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 2270—2315 K. Rozs 1890 K-tól 1910 K-ig. Árpa 1510 K-tól 1520 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16—1640 K. Tengeri 1450—1460 K. **Teavaj:** (centrifugált) 210—238 K., főzővaj 140—160 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 6—24 fillér.

Tojás: bácskai 75—80 K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4—6— K., rózsasín 3—5— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	2820	2720	2580	2480	24—	2320	21—	1920	1350

ifj. Kovács József Orosháza

Magyar házi-ipar. ————— Magyar termények.

Söprök, szatyorok, gyékények, börcsorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

ifj. Kovács József Orosháza

Legjobb tejfőző a BALTIK

BALTIC-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részestül mindenütt elismerésben, mert a legtekélyesebb és legmodernebb tejfőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIC kezelést még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, szerencsétlenségnek eleje vététt és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

A BALTIC RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vajat.

Szenzációs találmány.

(Lásd a mértéket a Kötetek 70-es számában.)

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kézi-szeperatorokról írt bírálatunkat.

Baltic Separator Részv.-Társ.

magyarországi vezérképviselete

BUDAPEST,
VII. ker., Erzsébet-körút 8. szám.

TELEFON 52—58.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözőgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

70447/IV. 1. — 1907. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A bábolnai m. kir. ménesbirtok igazgatósága a központi főmagtárban 3 részletben fekvő mintegy (I. em. 45. halomban 1300 q, a II. em. 46. halomban 1900 q és a III. em. 47. halomban 1400 q)

4600 q pignolettó tengerire

az igazgatóság hivatalos helyiségében **folyó évi szeptember 11-én délelőtt 11 órakor** zárt írásbeli versenytárgyalást fog tartani, melyre az 1 koronás bélyeggel és 5% os bánatpénzzel fölszerelt zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb a fent említett határnapon délelőtt 10 óráig közvetlenül a ménesbirtok igazgatóságához nyújtandók be.

A versenytárgyalásra benyújtott ajánlatban az egyes részletekre külön-külön teendő ajánlat.

A részletes szállítási feltételek úgy a vezetésem alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatónál (III. em. 121. sz.) mint a bábolnai ménesbirtok igazgatóságánál megtekinthetők, honnan levélbeli megkeresés esetén postán is megküldetnek.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

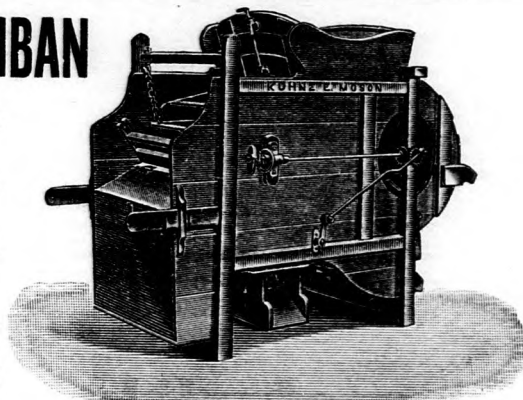
Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

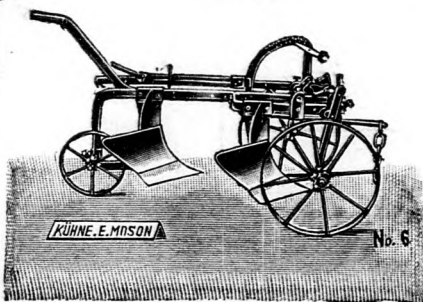
KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN

elsőrendű minőségben szállít:

**Egy- és többvasu ekéket,
MOSONI DRILL
sorvetőgépeket**

**Gabonatisztító ROSTÁK
SZELELŐ ROSTÁK ::
üszkös gabona tisztítására**

**== Vas- és faállványu ==
konkolyozók :: Burgo-
nyakiemelőgépek :: ::**

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Eöbreczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek idei második sorozata f. évi
október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi főlétsleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi főlétsleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi főlétsleg	-----	109.531.73 kor.
1904. évi főlétsleg	-----	72.438.28 kor.
1905. évi főlétsleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi főlétsleg	-----	59.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfelelőgtől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetfelelőge közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legökéletesebb szerkezettel, a legjutányosabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölköttek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.